

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld.40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vednikove ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzema nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 218.

V Ljubljani, v ponedeljek 23. septembra 1895.

Letnik XXIII.

Pismo avstrijskih škotov na sv. Očeta.

Sveti Oče!

Ze Ti zveni po ušesih divje vpitje onih, ki se pritrjujoč žalostnemu dejanju vesele zaradi tega, ker je bil pred 25 leti patrimonij sv. Petra oropan, papežu kraljevska krona iztrgana in so oni v večnem mestu samem takorekoč s pregnanstvom kaznovani bili. Vsakdo vidi, koliko britkosti mora Tebi, sv. Oče, to burno ponašanje s storjenim činom prizadevati; toda ravno ta neumestni krik ljudij, ki slave slabo stvar, rani tudi nas in naše, kateri se v vsem čutimo s Teboj jedine v udanosti, spoštovanju in ljubezni, katera se ne da upogniti. Sicer vemo, da Tebi ne upade neustrašeno srce in da imaš upanje na boljšo prihodnost; ne gre se namreč za miuljivo in vsakemu slušaju prepuščeno stvar, ampak za cerkev; „nič se pa s cerkvijo ne more meriti...“ Zidovja namreč podere časa zob, cerkev pa se nikdar ne postara. Zidovja podirajo divji narodi, cerkve pa ne zmorejo niti hudobni duhovi. Da to niso prazne besede, kažejo dejstva, koliko jih je napadalo cerkev, a poginili so sami? Cerkev pa sega v nebesa. V tem je cerkev velika: zmaguje, ako jo napadajo, prevladuje, če se ji pripravljajo zanjke, ako jo s psokami obsipajo, pride še svetlejša iz boja; zadobi rane, pa njih posledicam ne podleže; valovi jo mečejo semterja, pa se ne potopi... bori se, pa nikdo je ne podere na tla; tekmuje v borbi s pestjo, toda ne podleže.“ To so besede sv. Janeza Zlatousta¹⁾, ki so jasne ko beli dan, in jih potrjuje skušnja vseh vekov. Gotovo to jači pogum, dasi ne zbríše žalosti

¹⁾ Homil. de capto Eutropio num. I.

nad sedanjo tugo. Sicer pa tudi dobro pomnimo, kar si koj v začetku Svojega papeževanja odločno in jako razločno izrekel v teh besedah.²⁾ Nikdar ne bomo nehali na to delati, da bodemo pred vsem pravice in svoboščine svete stolice kolikor mogoče visoko cenili, da se bodo na našo avtoriteto ozirali, kakor se spodobi, da se odstranijo zapreke, ki ovirajo popolno prostost Naše službe in Naše moči, in da se povrnemo v one razmere, v katere je sklep Božje Modrosti že zdavnaj postavil rimske papeže. K zahtevi pa, da se Nam to povrne, ne sili Nas častilakomnost ali vladohlepnost, temveč ozir na Našo dolžnost in pa vezi prisega, s katero smo se zavezali, in dalje ne samo radi tega, ker je to gospodstvo potrebno v varstvo in brambo popolne svobode duhovne moči, ampak tudi, ker je popolnoma dokazano, da če se gre za posvetno gospodstvo apostolskega sedeža, se tudi gre za občno blagostanje in za blagor cele človeške družbe pri tem.“

To Svojo tedanjo besedo si poslej stanovitno in odločno varoval; mi smo se je pa popolnoma pritrjujoč oklenili, ker je jako resnična in jasna, trdno se je držali in jo tudi sedaj popolnoma prostovoljno izrečemo. Zajemi tedaj, sv. Oče, iz tega našega in naših soglasja, nekoliko tolažbe za Svojo žalost, kakor smo tudi mi potelazeni, da smo to izrekli.

Mej tem pa, ko je cerkev stiskana v svoji glavi, od koga naj prosimo pomoči in varstva, kakor od nebes? Vedno se torej k Bogu obračamo, ki je do broten in resničen, potrpežljiv in vse v usmiljenju vladajoč³⁾, ponavljajoč besede: „Obnovi znamenja in ponovi čudeže, poslavi svojo roko in svojo desnico...; pospeši čas in spomni se konca, da bodo

²⁾ Encycl. Inscrutabili d. 21. aprila 1878.

³⁾ Sap. XV. I.

pripovedovali tvoja čuda.⁴⁾ Posebno pa prosimo, da Tebe, sveti Oče, prav dolgo ohrani, nedotaknjene in Te s tolažbami obsiplje, slednjič Tvoj blagoslov (katerega prav ponižno prosimo) nad nami potrdi in ga stori plodonosnega.

Dano meseca avgusta 1895.

Slede podpisi avstrijskih škofov.

⁴⁾ Ecc. XXXVI. 6, 7, 10.

Rimski papež pa leto 1895.

(Govoril vseučilišni profesor baron Hertling na katoliškem shodu v Monakovem.)

I.

Prevzel sem za sebe častno nalogo, govoriti o papežu in rimskem vprašanju. Dovolite mi, da to nalogo drugače zasučem in govorim o rimskem papežu in letu 1895. Saj živimo v dobi jubilejev. Leto 1870, od katerega nas loči 25 letij, je leto najznamenitejše v novejši zgodovini. Spodobi se, da se spominjamo te dobe važnih in znamenitih dnij.

Spominjamo se v prvi vrsti velikanskega zbora, vršečega se prvo polovico omenjenega leta, zbora, ki je, stoječ na čelu takratnim dogodkom, dal toliko opravila časopisju vseh narodov. Nekam nervozno so pogledali državniki iz dvorov in kabinetov v zbrovalnico cerkve sv. Petra v Rimu. Ves civilizovani svet je uprl takrat svoje oko v Rim, v dokaz, da tudi v 19. stoletju človeška srca najsilneje giblje versko vprašanje.

18. julij je slovesno oznanil dogmo papeževne nezmotljivosti. Kar so jedni, trdni v veri, upali in česar so se drugi obupno bali — zgodilo se je. Istega dne je grozna nevihta v večnem mestu oznanjala, da je vse očičujoči blisek razgnal otožne megle, megle nasprotstva in nezaupnosti.

LISTEK

Brezbožne sile.

(Dalje.)

Satanovo češččenje. Da se moli res satan pri framasonskih sejah v višjih stopinjah, to nam jamči obrednik za 29. stopinjo. Tu se namreč pokaže kip Bafomet, kateri je panteistična in magična podoba absolutnega = narave. Baklja med rogovi pomeni po framasonski razlagi pamet, katera vzdržuje ravnotežje; kozja glava, katera ima nekatere znake pasje, bikove in oslove glave, pomeni, da je za vse odgovorna materija, in da se ima za svoje grehe pokoriti jedino le telo. Človeške roke pomenijo svetost dela. Polica, katero drži, pomeni nesmrtnost človeškega rodu. (To je panteistično, ker nesmrtnosti duše framasoni ne priznavajo.) Ženske prsi pomenijo materinstvo in delo (!), to je, odrešenje. Slednjič ima ta spaka še angeljske peroti. Iz tega popisa, kateri se strinja z onim, katerega smo podali začetkom tega spisa o letos najdeni podobi satanovi, se pač spozna, da je Bafomet ona podoba, pred katero je zažigal kadilo veliki mojster Lemmi s sodrugi v rimski palači Borghese.

Nepopisna je ironija, katera je skrita v framasonskih molitvah. Za vzgled podajemo nekatere. Pri vsprejemu v najvišjo (33.) stopinjo se moli sledeča molitev: „O ti, preslavni in večni bog, oče luči in

življenja, najvišji tvoritelj in vladar sveta, bodi naš vodnik na poti kreposti in pravice! Uči nas velika načela prave vere, katera se nanašajo na pokorščino do tebe in na dolžnosti do bližnjega, da bodemo tako nekoč udje najvišjega zbora v tvojih nebesih!“

Kako se naj razumejo te besede, pojasnujejo besede, katere se izrekó neposredno pred njo. Po škotskem obredniku se glasé: „Med tremi sovražniki (vero, posestvom in postavo), moramo neprenehoma z najhujšo silo napadati vero, ker še nobeno ljudstvo doslej ni preživelo svoje vere. Kadar je uničena vera, sta v naših rokah tudi postava in posestvo. Potem lahko zvršimo prepoved človeške družbe, na mrtvih truplih teh treh morilcev dvignemo framasonsko vero, framasonsko postavo, framasonsko posest.“

Kdo je bog, kateri se kliče „velikega tvoritelja sveta“, je pač iz že navedenega dovolj jasno. Najvažnejša resnica, katero prostozidarji vedno naglašajo, je ta, da je nemogoč socijalni prevrat in uresničenje njihovega „raja“, predno se ne uniči vera in njena oznanovalka, katoliška cerkev.

Namen framasonstva, izražen v navedenem „poku“, je popolnoma nihilističen. Ta „raj“ pa je seveda nemogoč, dokler katoliška cerkev z mogočno besedo zapoveduje dolžnosti do Boga in do družabnih organizmov.

Pri vsprejemu v 13. stopinjo razprostre predsednik roke, kakor duhovnik, če reče „Dominus vobiscum“, in moli potem sledečo molitev: „Najvišji zidar tega prostranega sveta, kateri vidiš najskritejše misli našega srca, očisti je z ognjem svoje ljubezni! Brani in vodi nas na poti kreposti! Izneni iz svojega častitljivega svetišča hudobnost in brezbožnost! Obljubljamo ti, da bomo vztrajno delali za svojo popolnost! To bodi jedino plačilo našemu delu! Naj mir in ljubezen vezi jedinstvi vedno bolj utrjajeta med nami, bodi loža podoba blaženosti, katero uživajo izvoljenci v nebesih! Daj nam tega svetega duha in dar, da razločujemo, da spoznamo one, kateri imajo pravo hrepenenje po popolnosti. Daj nam, da ne bomo želeli ničesar drugega, nego čast in napredek prostozidarstva!“

Bogokletni pomen te molitve razjasnuje predsednik sam z besedo in dejanjem. Pokaže namreč onemu, kateri hoče biti vsprejet v 13. stopinjo, svetel trikotnik, „v katerem je zapisano pravo ime božje“. To „pravo ime“ je neka feniška črka, katera ima nesramno obliko. In predsednik pouči „ordinanda“, da ime pravega boga je — meseno življenje.

Ne le z besedo, temveč tudi s slikami se satan poveličuje. „Delavnica“ (tako se imenuje framasonska shajališča) za 18. stopinjo („vitez rožnatega križa“) ima tri sobe, med katerimi nosi jedna ime „infernalna soba“. Ime je čisto pravično. Ta mala sobana je razsvetljena s transparenti, ka-

Utrjeni v veri in srčno hvaležni Božji Previdnosti se oziramo danes na tiste čase nazaj. Ni se izpolnilo, česar so se bali maloverni prijatelji in udje sv. cerkve, zapeljani po predsodkih posvetnjakov in pomislekih one vede, ki opozarja navadno na površnost stvari; ni se izpolnilo, kar so upali sovražniki sv. cerkve, navzlic zmagi takoimenovane kurialistične stranke in nje glavnega voditelja reda jezuitskega. Državniški krogi se dandanes smehljajo umetno napravljenim strašilom, s katerimi so begali sebe in druge. Bolj kakor nekdaj je jedina sv. cerkev in nikar misliti, da ljudstvo vzdihuje pod novim jarmom, katerega so mu dali „zastopniki duševnega suženjstva.“ Ne! Ampak ljudstvo časti v nezmotljivem papežu čuvaja in vrhovnega učitelja razodete resnice, najdragocenejšo zastavo neposrednega, čisto specijelnega vodstva, katero je Kristus izročil papežu, da nadaljuje delo odrešenja.

In če omenjam nekega drugega jubileja, sem prepričan, da tudi v tem slučaju tolmačim vaša čustva, če se z opravičenim ponosom spominjam velike vojske iz l. 1870, vojske, za katere srečen izid moramo biti Bogu hvaležni. Na bojnem polju Francije so krvaveli sinovi vse Nemčije. Tu ga ni bilo razločka mej severom in jugom, mej katoliki in protestanti. Tesno združeni smo odbili sovražni napad in sedaj gledamo zreli sad krvave setve — združeno domovimo, državo, ki družu po zgodovinskem pravu samostalne dele v nerazrušljivo celoto. Ne, da bi se hvalili ali sovražili kako drugo narodnost, ker je nekrščansko, — vendar izražamo svoje nemško — patrijotično čustvo zlasti v teh dnevih nasproti onim, ki mislijo, da so vzeli v zakup vse to čustvo.

Slednjic se moramo spominjati še nekega drugega dogodka svetovno zgodovinskega pomena. Še predno sta izvojevala velika srednjeevropska naroda silno, krvavo vojsko, še predno je prenehalo gromenje pred Sedanom, še predno sta prijatelj in sovražnik vedela, kake nasledke bode imelo drugo porušenje cesarstva — ko se je morala dne 20. septembra umakniti pičila papeževa armada pred italijanskimi četami in položiti orožje. Skozi podrtino pri Pijevih vratih so prodrli zmagovalci v večno mesto. Svetna oblast papeževa je nehala. Rim postane glavno mesto kraljeve, zjedinjene Italije.

V liberalnem časopisju mladane vseh narodov se že dolgo let razpravlja na dolgo in široko o velikanskih pripravah, o pravem narodnem prazniku, s katerim mislijo zjedinjenci poslati 25 letnico tega dogodka. Mi hočemo počakati, kaj se bode zgodilo. Zdi se, da ni posebnega navdušenja za to slavnost v onih krogih, od katerih bi človek pričakoval, da se bodo za to slavnost zanimali. Pa bodi to, kakor hoče. Pozivljem pa Vas, da obhajamo i mi ta slovesni dan danes, kajpade v našem smislu. Ozmimo se, kakor se spodobi, v pretečeno dobo petindvajsetih let in vprašajmo se: Kaj se je predrugačilo in kaj je ostalo? Sam po sebi bo odgovor na ti dve vprašanji pojasnjeval še marsikaj drugega.

teri predstavljajo p e k e l. Pa kakšnega! Vragi in zavrženci, kateri so slikani v teh transparentih, so sicer obdani od ognja — ogenj je framasonu oživljajoči princip — pa se jim ne vidi, da bi se jim godila sila. Nasprotno, prav veseli so, smejejo se in skačejo v ognju. Zavrženci iz svetega pisma: Kajn, Kanaan, Moob in drugi so slikani tako častitljivi, kakor patrijarhi. Tubalkajn kuje strele, hudički mu pomagajo. Hiram*) se spozna po prostozidarskih znamenjih in po akaciji (znamenju „mojstrov“), katero drži kakor mučeniško palmo, Eblis (satan) mu ljubeznjivo deva krono na glavo. To je očitna proslava Luciferjeva.

Celo katoliški nauk o pričujočnosti Jezusovi v p r e s v. R e š n j e m T e l e s u se porablja za satanovo češčenje. Zadnji nauk, katerega dobi framason, ko stopi v najvišjo stopinjo (33.), je ta, da trikotnik, kateri se rabi pri obredu, ni prazen znak, ampak, da je v njem pričujoč oni „bog“, o katerem se poučujejo kadoši. „Ta trikotnik nas uči, da povzdignemo svoj pogled k očetu, da dobimo brambo in pomoč, in da molimo v njem pravega boga.“ Trikotnik se pa rabi zato, ker je znak presv. T r o j i c e. Tako se blati s satansko ironijo najsvetejše, kar časti katoličan. Hostije se dobivajo pri božjeropnih obhajilih in se najzlobnejše skrunijo. Znano je iz zadnjega časa več takih dogodkov, zato se ne pečamo dalje z njimi. (Dalje sledi.)

*) Po framasonski veri ustanovitelj sekte.

Marsikaj, marsikaj se je predrugačilo in to že v značaju mesta in njega prebivalcev. 25 let je dobro dolga vrsta v človeškem življenju: vedno manj jih je, ki so poznali starega Rima obliče. Kdor pa je poznal Rim z vsemi svojimi posebnostimi, ta ve, kako je druhal prekinila pogreb Pija IX. in mrtvega sv. Očeta psovala, ali bo morda ta druhal pustila iti mirnim potom živega papeža? Kdor za koprive prijema se opeče. Če se je iz sovraštva do papežev, do cerkve, do krščanstva izcimila močna politična stranka, ki je deloma že dosegla svoj namen, potem ni treba misliti, da ni smeti več računati z onim sovraštvom, z ono silo.

Papež je jetnik. Pij IX. je v jetništvu in Leo XIII. je prejel tiaro, obdano s trnjevo krono jetništva. Kolikokrat se je pač sv. Očeta oko bolešno oziralo iz višav vatikanskih in vrtov na večno mesto in njegovo okolico, kolikokrat je pač nevoljno uprl pogled v tla, videvši stopati tuje stražnike okoli Vatikana! In vendar ni to pomanjkanje osebne prostosti največja bolečina za srce papežev. Tudi to ni zanj največja bolečina, da ne more razviti ob velikih praznikih one veličastne krasote, onega sijaja, kakoršen je bil nekdaj v navadi, sijaja, ki je jedino primeren visoki časti in oblasti papežtva. Ne! Pač pa to boli njegovo blago srce, ko vidi, ko čuti, da ima v svojem pastirskem poslovanju zvezane roke, ko vidi, da nima onega vpliva, katerega bi moral imeti, ko vidi, kako se krščanstvu tuji duh šopiri po večnem Rimu, središču krščanstva. „Jaz, papež“, tako mi je dejal sv. Oče pred 2 letoma, „jaz papež, vrhovni učitelj krščanstva, naslednik apostolov, katerim je naročil Kristus: pojte in učite vse narode, jaz sem odvisen v Rimu od svetne oblasti, kadarkoli hočem učiti krščanski nauk.“

Shod v Vipavi.

V.

Drugi govornik g. J. Mikš, župnik na Planini, je v daljšem, jako poljudnem in osoljenem govoru pojasnjeval važnost slovenskih posojilnic za našega poljedelca in obrtnika, ki v stiski iščeta posojila. Na to razpravlja zgodovino Raiffeisenovih posojilnic ter njih posebno važnost in korist za mala okrožja, kot so občine ali župnije. Te posojilnice imajo pred Schultzejevimi to prednost, da odborniki poslujejo brezplačno, da dobi posojilo le oni član posojilnice, ki izkaže, kako ga bo porabil. Pri teh je izključena vsaka dobičkarija, zato pa se tudi oglašajo proti njim sebični nasprotniki, toda tridesetletna izkušnja potrjuje korist teh malih denarnih zavodov. Govornik priporoča ob enem varčnost, ki mora biti jedna prvih lastnostij gospodarjev ter pozivlja navzoče, naj si kje v vipavski dolini ustanové za poskus tako posojilnico, ki se bode gotovo obnesla, če bode v pravih rokah. Živahno odobravanje je pričalo, da so besede govornikove pale na rodovitna tla.

Neki posestnik vpraša, ali je dovoljeno napravljati petiot in kako je z uravnavo vipavskih vodâ ter razdelitvijo pašnikov in gozdov.

Na prvo vprašanje odgovarja veleč. g. dekan E r j a v e c, da se sme delati petiot, toda pri prodaji je treba kupcu to povedati.

Na drugo vprašanje odgovarja poslanec M. L a v r e n č i č, ki je opetovano v deželnem zboru sprožil to vprašanje. Načrt za uravnavo vodâ v vipavski dolini je deželni odbor že leta 1893 poslal deželni vladi s prošnjo, da ga predloži c. kr. poljedelskemu ministerstvu v pregled. Stavbinski urad je troške za uravnavo vodâ proračunal na 309.000 glđ. Deželni odbor je ob enem deželni vladi razložil, da bi se potrebščina brez posebno izdatne državne podpore ne mogla pokriti, ker je prebivalstvo silno ubožalo. Tehniški konsulent Markus je na lici mesta izvršil preiskave ter ministerstvu predložil obširno poročilo. Markus je mnenja, da treba načrt predelati. Tako se je vse vprašanje zavleklo. Lansko leto je deželni zbor vsled prošnje in toplega priporočila poslanca Lavrenčiča dovolil 15.000 glđ. za najnujnejša dela pod vipavskim trgov, toda inženjerji trdijo, da bi bil to zavržen denar, ker bi bilo le polovičarsko delo izven načrta. Kdor pa razmere pozna, je prepričan, da bi ta svota zadoščala za prvo silo, pozneje bi se potrebno delo še nadaljevalo. Poslanec izjavlja, da je storil, kar je bilo mogoče, a delo ovirajo, kakor pri družih večjih podjetjih, razne preiskave in poizvedbe. Tudi gledé razdelitve vipavskih pašnikov in gozdov na Nanosu je poslanec odločno zagovarjal želje vipavskega prebivalstva v deželnem

zboru in še zasebno. Upanje je, da se to izvrši, ker je gospod deželni predsednik prepričan se o potrebi razdelitve. Vsako tako vprašanje zahteva časa. (Pohvala.)

Na to gospod župnik A r k o omenja, da je gospod Lavrenčič kot poslanec vestno izvrševal skozi mnogo let svojo poslaniško dolžnost ter storil, kar je bilo v teh razmerah mogoče storiti. Zato je umestno, ako se volilci zopet zjedinijo ter pri novih volitvah volijo v deželni zbor bivšega večletnega poslanca svojega, gospoda M. Lavrenčiča. (Živahni dobroklici.)

Proti 7. uri veleč. gospod dekan kot predsednik zaključil zborovanje, zahvaljujoč govornike in zborovalce, ki so tudi od daleč prišli na shod.

Po zborovanju je vrlo izvežbani pevski zbor iz Sturij zapel več slovenskih pesnij, za kar jim bodi tu izražena javna zahvala.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. septembra.

O volitvah v Galiciji poroča „Arbeiter Zeitung“: „V Cholerzynu so bile prvotne volitve razpisane na dan 11. t. m. Ze par dni popreje so hodili orožniki od hiše do hiše ter pretili volilcem z najhujšimi kaznimi, ako bi glasovali za ljudske volilne može. Ko je prvi volilec svoj glas oddal za ljudskega volilnega moža — voli se tamkaj javno — izjavi komisar Dobrowolski, da se dotični volilni mož ne nahaja v volilni listi ter da vsled tega ne more biti voljen, kar je pa popolnoma neresnično. Na to so kmetje postavili drugega volilnega moža, kateri je dobil mnogo glasov, dasi se je Dobrowolski rotil in rentočil. Nekega revnega kmetiča so orožniki obdelovali, da naj glasuje za žlahčiča; vendar se je revče v zadnjem trenutku še premislil in oddal svoj glas za ljudskega volilnega moža, kojega ime je zvedel še le na volišču. Dobrowolski pa ga je radi tega dal takoj aretirati in v ječo odpeljati. Zena aretovanca vrgla se je orožniku pred noge ter prosila milosti za svojega moža. Toda zaman! Suvali so jo surovo na stran, in revica je v svoji obupnosti tako močno vlekla orožnika za suknjo, da je padel po tleh. Le-ta hoče z puško vdrihniti po nji, toda žena mu jo izvije, zagradi hitro še po sablji in zbeži s puško in sabljo. Oboje orožje se je poslalo višjemu oblastvu v Krakovo. Med tem se je volitev dokončala in ljudski volilni mož Lipiarz je imel večino glasov. Dobrowolski pa je bil vsled tega tako razkačen, da je poklical orožnike, kateri so Lipiarza in pet sodrugov vklenili in kakor zločince odpeljali v zapor. Orožniki so bili celo noč na nogah, prestrašeno ljudstvo pa je večinoma prenočilo pod milim nebom. Vsled takega nečuvnega postopanja so prvotne volitve v Cholerzynu izpadle seveda v zmislu žlahčiče stranke. — V Liski se je tudi mnogo volilcev zbralo na volišču, kateri so jednoglasno izjavili, da hočejo voliti le ljudske kandite. Dobrowolski pa je na to volitve preložil in volilcem zapretil: „Vas bodo že biči omečili!“ — Tako se delajo volitve v deželi, katero oskrbuje naš bodoči ministerski predsednik grof Badeni! In ta-isti Badeni naj nam prinese volilno preosnovo, ki bode zadoščala opravičenim tirjavam kmečkoga in delavskega stanu? Vederemo!

Crispi pri odkritju Garibaldijevega spomenika. Kakor je bilo že naprej pričakovati, igra stari lisjak povsodi največjo vlogo. Glavna vsebina njegovega neslanega govora povodom odkritja Garibaldijevega spomenika se glasi: „Spominski dan 20. septembra 1870 se ne more bolje slaviti, nego z odkritjem spomenika Garibaldijevega, zvestega in udanega prijatelja Viktorja Emanuela. Poslednji je leta 1860 prisegel, da osvobodi slavni Rim. Rimski meščani niso mogli ostati helotje jedinosti, sužnji kozmopolitičnega fanatizma; njihovo hlapčevstvo je poniževalo narodno vladoželjnost, katero sme Italija po vsej pravici zahtevati. Ta dan in ta kraj nas spominja na trudapolne in prekoristne boje prostosti proti nasilstvu. Leta med 4. julijem 1849 in 20. septembrom 1870 so bila zadnja poskušnja za svetovno vladarstvo cerkveno. Ono se ni moglo več samo vzdrževati, potrebovalo je torej inozemskih bajonetov, ki so jo privedli v popolno suženjstvo. Tedaj je prišel 30. aprila Garibaldi s svojimi vojaki, ki je pregual nepoklicanega nasilnika, ko je nameraval obnoviti duhovno tiranstvo. Tedaj se je morala umakniti pravici vsaka sila in napočil je slavni dan 20. septembra. Nasprotniki jedinosti označujejo današnji praznik kot razžaljenje proti papežu. Zdrava

pamet pa mora zavračati take napade. Vsi vemo, da krščanstvo zbog svoje božje narave za svoj obstanek ne potrebuje topov. Naši nasprotniki v resnici ne zahtevajo povrnitve svetovne oblasti svetega stola zato, da bi povišali ugled vere, ampak samo iz človeških vzrokov. Oni ne pomislijo, da svetovni knez ni svet, ni nezmetljiv. Po državni razsodnosti opravičena in odločilna orožna sredstva in postavni prisilni zakoni rušijo dušni mir poluboga, ga oropajo vsacega ugleda in udušé vsak čut, katerega mora kazati Kristusov namestnik na zemlji, ki je postavljen v to, da pridiguje mir in Adamove otroke z molitvijo in odpustki oprošča grehov. Vera ni in ne sme biti državno opravilo. V nobeni državi ni uživala katoliška cerkev tolike prostosti in tolikega postavnega spoštovanja, kakor v Italiji, katera daje v tem oziru najlepši vzgled vsem narodom in se je odrekla vsej moči v cerkvenih zadevah. Duhovno prostost papežev smo mi vedno varovali in je ne pustimo napadati. Njemu pripadajo duše in on je vlada tako, da mu morajo zavidati vse svetovne moči. Protestantovski vladar, da celó oni, ki ne veruje v Kristusa, se ukloni pred njim in spoštljivo poslušá njegovo sodbo. Njegova oblast je neomejena, on nima razven Boga nikogar nad seboj. Kot svetni knez bi pa imel manj avtoritete, ker bi bil jednak drugim knezom. Bojevati bi se moral, kakor se je zgodilo poprej. Duhovna avtoriteta neodvisnega vladarja pa presega vse, v njej obstoja njegova moč. Katoliški svet bi moral biti hvaležen Italiji za rimskemu pontifikatu izkazane usluge. Po letu 1870 se je Pij IX. lahko bojeval z Bismarckom in mu pokazal, kakošna je duhovna moč. Vse to se je pa zgodilo le z našo pomočjo, s pomočjo zbornice in kralja. S tem se je spolnila volja božja, kakor je bila tudi volja njegova, da je dospela Italija do jedinstva. Mnogo je pa takih ljudij, kateri nasprotujejo božjim zakonom, in obžalovati moramo, da so oni, ki se imenujejo njegove služabnike. — Kolikor besedij, toliko lažij in surovostij.

Cerkveni letopis.

45letnica škofovanja.

Na Mali Šmaren je preteklo ravno 45 let, odkar je bil prevz. nadpastir djakovski, Josip Juraj Strossmayer posvečen v škofa. Upravlja torej skoraj pol stoletja modro in srečno izročeno mu dijecezo. V tej dobi je obiskal svojo škofijo 10krat, v vsaki farni cerkvi pridigoval, v vsaki delil zakrament sv. birme in z malimi izjemami podelil sv. redove vsemu današnjemu dijecezanskemu svečenstvu. Lahko se reče, da je skoro dve tretjini ljudstva ondotne škofije krščenega od duhovnikov, katere je vzredil Strossmayer. Zato mu je tudi dal Bog hišo Božjo, dostojno svojega veličanstva in ki je zajedno tudi v čast in ponos škofiji in narodu. V tej dobi se je nabral fond za onemogle duhovnike. Pa lepo, uprav epohalno delovanje škofovo za znanost in umetnost, ki kaže že sedaj lepe sadove, bo gotovo vedela še bolj ceniti bodočnost, ko bo umela namene tvoritelja samega, ki je pokazal, da se mora prava učestnost in umetnost vračati k Bogu, izvoru vse resnice in lepote.

Na obletnico svojega posvečenja je pridigoval škof v stolni cerkvi pred mnogobrojnim narodom iz Djakova in Slavonije o svečeništvu in apostolstvu Matere Božje in o svojem pastirskem delovanju, katero je vsikdar stavil pod varstvo Matere Božje. Škof je v krasnem govoru pokazal, kako je Marija v svojem življenju in delovanju krona apostolstva in svečeništvá, ki se kaže posebno v Kani Galilejski, ko je posredovala med ljudmi in svojim Sinom, in pa pod križem, kjer se nam kaže v družbi s Sinom kot žrtva in slednjič v molitveni dvorani, kjer skupaj z apostoli pričakuje sv. Duha in moli z njimi. Na konci svojega govora je navduševal posebno ženski spol, naj posnema življenje Bl. Device in razširja po svoji moči sveto vero in češčenje Marijino. V drugem delu je govoril o svojem pastirskem delovanju, hvaleč Boga za milosti, katere je od Njega prejel ter se priporočil ljubezni in milosti svečeništvá in vernih. Po sv. maši, katero je opravil preč. g. kanonik opat Gabro Babič, je podelil škof svoj blagoslov.

Pri banketu, pri katerem je bilo videti domače svečenništvo in nekaj zastopnikov obč. zastopa, je

nazdravil prevzvišenemu v imenu kapitelja in škofijskega svečeništvá prevz. g. Gjuro Streit, naslovni škof. V zdravici je načrtal delovanje škofovo toliko plodonosno za cerkev, škofijo in narod, ter izrazil željo, naj mu mili Bog da dočakati 50letnico svojega škofovanja.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. septembra.

(Koledar kat. tiskovnega društva za l. 1896) je razposlan. Ako bi morda ne bil došel kateremu izmed č. gg. društvenikov, naj to javi odboru. — Tudi novo pristopivši udje dobé lepo knjižico brezplačno, ako se zglasijo kmalu.

(Poroka.) Poročila se je danes v cerkvi svetega Petra gospodična Gabrijela Kremžar, hči oskrbnika deželnih dobrodelnih zavodov z gospodom Karolom Tschurnom, adjunktom avstro-ogerske banke.

(Od Št. Jošta.) 19. septembra. Preimenitno pismo sem dobil včeraj. Pečatnik prejemne pošte je pustil tak-le sled za seboj: „Billichgratz“, oddajne pa tak-le: „Oberlaibach“. Sramota! Če vrhniški germani ne morejo videti slovenskega imena svojega kraja, naj bi se postavili vsaj Šentjoščani, ki so prestopili od horjulske pošte k vrhniški. V Polhovem Gradcu naj pa polhi zglodajo stari rajhovski pečatnik.

(Nesreča.) Včeraj popoldne ob pol 4. uri se je hotel podati delavec tukajšnje predilnice, Lovro Jaklič, s svojo ženo v prostore I. ljubljanskega del. konsumnega društva. Ker se pa prostori otvorijo še le ob 4. uri popoldne, je omenjeni delavec hotel počakati na stopnjicah ter se vsedel na neograjeni zid poleg stopnje nad kletjo. V tem trenutku pa je izgubil ravnotežje ter padel na dno stopnje na kamnjeni tlak ter obležal nezavesten. Ravnokar došli društveni sluga je naglo skrbel za prvo pomoč ter pozval duhovnika, ki je podelil nesrečniku zakrament sv. poslednjega olja, in zdravnika. Na to so odvedli Jakliča v deželno bolnišnico. Navzoča žena je izjavila, da je bil mož popolnoma trezen.

(Nova frančiškanska cerkev v Mariboru.) Prezbiterij in plovica glavne ladije sta malone že do delana. Glavna vrata in južna stranska so popolnoma gotova. Zvonika polagoma izgubljata odre. Nad glavnim vhodom je iz bakra vlit in bogato pozlačen napis: „Mati usmiljenja.“ Prihodnji mesec bodo došli peteri zvonovi z Dunaja.

(V novo slovensko-nemško gimnazijo celjsko) so vsled vsprejemnih izpitov sprejeli 89 učencev. Na nemški gimnaziji jih je 67. — Pripravnica za prvi gimnazijski razred se je opustila, ker se je vpisalo samo 6 učencev.

(Utonel je v Ptuj) pri kopanju v Dravi J. Jahla, profesor nižjega deželnega gimnazija.

(Iz Celovca.) dne 23. septembra. Tukajšnji nemški „neodrešenci“ hočejo sezidati „deutsches Vereinshaus“. Že dolgo časa zbog tega rogovilijo po svojih listih in pred nekoliko časi so sestavili s tem namenom posebni odbor, ki se pa doslej še ni ganil. Sedaj je slovenski odpadnik dr. Abuja predlagal v celovškem mestnem zboru, naj se le-ta loti te stvari. Celovski mestni zbor bi imel mnogo nujnejših in potrebnijših stvari in skrbij, nego oskrbovati nepotrebnim nemškim društvom nepotrebne „domove“. — Skriptorjem na celovski stud. knjižnici je imenovan dr. M. Ortner, amannensis na vseučilišni knjižnici na Dunaju.

(Požar v Brežah.) Kakor se je dognalo, povzročili so strašni požar, ki je malone do cela uničil prijazno mestece Breže, otroci, ki so se igrali z žigalnicami. Škode je okrog 220.000 gld. in je škoda tem občutljivejša, ker je tiste kraje letos zadela tudi huda toča. Osnoval se je poseben odbor, ki pobira miloščine; na čelu mu je okr. glavar Št. Vidski, Grabmayer. Tudi deželni predsednik je izdal poziv, naj se z darovi opomore pogorelcem. Svitli cesar je poslal 4000 gld.

(Cesarjev dar.) Presvetli cesar je pogorelcem v Brežah daroval 4000 gld.

(Iz Buzeta) dne 20. sept. „Ubinam gentium sumus“ sem vskliknil skoraj nehote večer pred

20. sept. Kedo izmed katoličanov ne ve, kaj se je godilo pred 25 leti v Rimu? Sv. Očeta so oropali svetnega kraljestva in zaprli v malo celico. Jetnik prenaša že četrto stoletja potrpežljivo trpljenje, katero mu povzročajo zakleti sovražniki sv. vere. A trpljenja še ni konec. Vsaki dan nove rane. In danes? Od vseh strani prihajajo zastopniki — iz Italije, Francoske, Amerike itd. itd. — da proslavljajo dan združenja vse Italije in žalijo tistega, ki je kralj vseh kraljev. V Rim se obrača danes ves zavedni svet. Prijatelji framasonske Italije v Quirinal in njega okolico, prijatelji zatiranega starčka v Vatikan. In k prvim moramo prištevati tudi nekaj prebivalcev naše trdnjave. Ti kar bledijo samega hrepenenja po svojih prijateljih. In pa dejanski pokažejo svoja čutila, vžgali so na večer pred 20. sept. velik kres. Peče jih menda, da do sedaj še niso prisegli laški zastavi. Nesrečna Istra, da nisi kje v Milaneski ravnini! Gotovo bi se te usmilil mogočni kralj in Te z razprostrtimi rokami sprejel pod svoje varstvo! Gotovo bi prišlo tedaj tudi to gnjezdo — ki meče svoj umetelni ogenj tako očito čez meje, k svojemu vzvišenemu cilju. Prosim Vas, dragi bralci, odločite Vi, ni li to veleizdaja? Avstrijski poslanik v Rimu je obljubil, da ne razobesi zastave, v Trstu so prepovedane vse javne demonstracije, le Buzet se baha s svojo laško kulturo in javno kaže, koliko mu je do Avstrije. Sumimo, kedo je povzročitelj teh pojavov. A če ste se tudi zavarovali s kako čarobno čepico ter se skrili ljudem, Bogu vsevidnemu ne uide. Vašemu geslu: „E viva l' Italia, Morto il Papa“ se bode gotovo ustavil en in pokazal, da niso brezpomembne besede našega Zveličarja: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega“. V strahu, da vas ne bi kedo videl, ste odšli, ko je vsplamtel kres — a krog ognja ste pustili le svoje otroke — prihodnje zaščitnike Avstrije ob periferiji! — da se vzgledujejo nad počenjanjem svojih vzgojiteljev. Le „korajžo“! Vi menda ne bote kar meni nič, tebi nič prišli v deželo, kjer se cedi med in mleke — a če dobro učite svojo mladež in vsaki dan vežbate v skakanju čez vrvice — morda se jim vendar enkrat posreči, da skočijo čez mejo. In tedaj bodo ti gotovo zadovoljni. Kaka tolažba za skrbne stariše! A srečni bomo pa tudi mi, ker bode konec vojske, katero bojujete z nami že celih 25 let“.

(Kraške novice.) Pretečeni teden so bile volitve za deželni zbor v Gorici. O izidu volitev je „Slovenec“ že sporočil, radi tega bom danes o tem kar molčal. — Hitro po volitvah začela se je v nekaterih občinah že vinska trgatav. V nekaterih krajih bo tolika kakor vlani, v nekaterih še boljša. Glede kvalitete pa boljše vino kakor vlani. V Temnici je gad vpičil neko deklico — pa hvala Bogu bo kmalu popolnoma ozdravila. — Na Vojšćici so na zadnji njih shod blagoslovili novo podobo Sv. Vida, katero je naslikal g. Gosar. — V Gorjanskem zelo napredujejo v zidanju nove cerkve. Vso čast tej vasi, katera bo imela najnovejšo in lepo cerkev na Krasu. — V Devinu se je letos vgnjezdila huda griža in legar (typhus). Za legarjem je nevarno obolet tudi znani skladatelj-učitelj Hrabr. Volarič. Tam prebiva zdaj 5 zemljemercev, kateri neprenehoma merijo hribe — doline, brezdne in vodnjake. Zakaj toliko merijo, še niso povedali. Nekateri mislijo, da hočejo Timav napeljati v Trst, drugi ljudje zopet trdijo, da bodo napravili velike tovarne na Timavu. Kaj bodo napravili, znala nam bo bodočnost povedati. Da je povsod letos na Krasu grozna suša, ni mi treba Vam naznanjati, ko še Vi letos na Kranjskem o veliki suši tožite. Uboga ajda, repica, zelje, itd. pa najbolj pomilovanja vreden je le ubogi kmet. — V Komen pride za kaplana č. g. Fil. Abram. — Srečna in zdrava občina je Selo pri Brestovici na Krasu. Povsod se letos ljudje pritožujejo, da je mnogo ljudi obolelo in umrlo, samo v Selu ljudje molčijo in mislijo, kdo bo prvi umrl. Ker 4. oktobra bo 14 mesecev, kar ni v tej občini, katera šteje čez 400 duš, nobenemu mrliču zvonilo. Nenavadno pa resnično.

(Razpisana služba.) Pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Tolminu je razpisana služba okr. zdravnika v X. plačilnem razredu. Prosilci, ki so zmožni slovenskega in nemškega jezika, imajo vložiti svoje

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

prošnje do 1. oktobra pri c. kr. namestništvu v Trstu.

(Popravek.) V sobotni številki našega lista ste se vrinili dve neljubi, smisel moteči napaki. Prva je namreč na prvi strani „Shod v Vipavi“ v drugi koloni, koncem prvega odstavka. Stavek se ima glasiti: „Najveljavnejši možje „Narodove“ stranke so podpisali kompromis, 4 besede niso držali in danes so (dr. Vošnjaka) pozabili ter postavili pod kap istega svojega pristaša.“ — Druga pa v isti koloni v zadnjem stavku, ki se mora glasiti: In možje tacega prepričanja imajo čisto prvo besedo pri „Narodu.“

Društva.

(Shod „slovenskega društva“ štajerskega), ki se je imel vršiti v Slov. Gradcu dne 22. t. m. je preložen na rožnivo nedeljo, dne 6. oktobra t. l. Govorilo bode več poslancev in drugih govornikov.

(Slovenska čitalnica v Glinjah na Koroškem) bode imela v nedeljo dne 29. kimovca 1895 ob 1/2 4. uri popoldne v gostilni Lovro Zablachana na Trati svoj letni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav načelnikov. 2. Poročilo odborovega delovanja. 3. Vpisovanje novih udov in pobiranje letnih donoskov. 4. Razni govori. 5. Volitev novega odbora. — Po zborovanju prosta zabava. Med posameznimi točkami in pri prosti zabavi poje slovenski moški pevski zbor.

Telegrami.

Dunaj, 23. septembra. Udeležba pri volitvah je ogromna. Dosedaj je stališče za antisemite ugodno. Upanje je, da dobé 35 mandatov. Celó prvi okraj je za liberalce v nevarnosti.

Zagreb, 22. septembra. Presvetli cesar bode dospel sem dne 14. oktobra in bode ostal tukaj dva dni.

Dunaj, 22. septembra. Zunanji minister grof Goluhovski je odpotoval v Krakovo.

Rim, 22. septembra. Kralj, kraljica in prestolonaslednik so bili danes dopoldne navzoči pri otvoritvi novega Umberto - mosta

čez reko Tiberó. Rimski župan je imel pri tej slavnosti primeren govor.

Madrid, 22. septembra. Za španske čete na Kubi je naročila vlada v Nemčiji 60.000 Mauserjevih pušk.

Strassburg, 22. septembra. Knez Hohenlohe se je podal včeraj zvečer na Tirolsko.

Umrli so:

20. septembra. Marija Kneš, bivšega natakarja hči, 3 mesece, Pristavske ulice, baraka, črvesni katar. — Pavla Hager, zasebnega uradnika žena, 35 let, Hrenove ulice 10, jetika.

21. septembra. Antonija Filipan, uradnikova žena, 33 let, Dunajska cesta 23, myelitisa ehroniča. — Marija Petrovič, mizarjeva hči, 11 dni, Poljske ulice 11, božjašt.

V otroški bolnišnici:

21. septembra. Adolf Petrič, uradnikov sin, 3 leta, davica.

V bolnišnici:

21. septembra. Valentin Verčič, gostač, 60 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
21	9. zvečer	744.8	12.8	sr. szah.	poloblačno	
22	7. zjutraj	747.2	10.8	sl. jvzh.	del. jasno	0.0
	2. popol.	748.4	16.2	pr. m. jvzh.	jasno	
22	9. zvečer	748.5	10.0	sr. svzh.	jasno	
23	7. zjutraj	747.8	4.9	sl. svzh.	megla	0.0
	2. popol.	748.1	17.4	sr. jvzh.	jasno	

Srednja temperatura 21. in 22. septembra 14.6° in 12.3°, ozir. za 0.5° nad in 1.6° pod normalom.

Pepelik (potošelj)

kupujeta po najvišji dnevni ceni
Luckmann & Bamberg,
513 klejna tovarna v Ljubljani. 20-8

Iz proste roke prodam

posestvo in mlin

Oboje je oddaljeno uro hodá od železniške postaje Zagorje, in ravno toliko od dveh premogokopov, namreč od Trbovelj in od Zagorja. Posestvo je v dolini na lepem solnčnem kraju.

522 3-3 **Janez Božjak.**

Potoška vas št. 38, pošta Zagorje pri Savi.

Išče se orgljavec,

ki bi bil ob enem tudi cerkvenik. Službo lahko nastopi takoj.

Prednost ima oni, ki je tudi zmožen poučevati v šoli za silo.

Cerkveno predstojništvo v Št. Ožbaltu.

565 3-2

Janez Piskar, župnik.

Razpisana je

služba organista in cerkovnika

v Libeličah

blizu Spod. Dravograda na Koroškem. — Dohodki so dobri; združena je s službo mala kmetija in mogoč tudi postranski zaslužek. Posebno ugodno bi bilo za kakega rokodelca.

Prošnje naj se čim preje pošlijejo farnemu predstojništvu v Libeličah (Leifing) na Koroškem.

562 3-3

Najboljše kakovosti, blago-dejen, oživljajoč, krepljen, in zlasti sredstvo za vzbujanje teka je

Želodčni ali

Marijacejski liker

1 steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 du-cate steklenic 4 gld. 80 kr.

Dobiva se v 441 11

lekarni Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani, zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošilja.

30 gld. plačam

tistemu, kateri mi dné 19. t. m. vzeto uro in verižico nepoškodovano nazaj prinese.

571 2-1

V. Ranth.

Razglas.

S sodnim dovoljenjem vršila se bode

prostovoljna javna dražba

v zapuščino pokojne vdove profesorja gospe Terezije Melzer spadajočih premičnin, zlasti: sobne in kuhinjske oprave, perila in obleke itd.

v torek dné 24. septembra t. l.

od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne v stanovanju pokojni-nem na Resljevi cesti št. 1, II. nadstropje, in se hodo te premič-nine oddajale proti takojšnjem plačilu in odstranjenju onemu, kateri bode za-nje največ ponudil.

V Ljubljani, dné 21. septembra 1895.

Dr. Jernej Suppanz.

c. kr. notar kot sodni komisar.

Koverta s firmo vizitnice in trgovske račune priporoča

Katol. tiskarna v Ljubljani.

570 2-2

Uradno opravičeni in zapriseženi
staybinski inženér in staybeni mojster

Jaromir Hanuš

priporoča se za izvrševanje vseh

v stavbinsko stroko spadajočih del,

prevzema poprave hiš po zeló nizkih cenah, naprave vodovodov, načrtov in proračunov, mirjenje cest in posestev itd.

Ustna ali pismena naročila prejema se v novi hiši na Poljanskem predmestju nasproti domobranske vojašnice.

518 15

Dunajska borza.

Dné 23. septembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 55 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 " 90 "
Avstrijska zlata rentá 4%	121 " 75 "
Avstrijska kronská rentá 4%, 200 kron	100 " 90 "
Ogerska zlata rentá 4%	121 " 60 "
Ogerska kronská rentá 4%, 200 kron	99 " 50 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1054 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	402 " 25 "
London vista	120 " 55 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 95 "
20 mark	11 " 78 "
20 frankov (napoleonor)	9 " 54 " "
Italijanski bankovci	45 " 22 "
C. kr. cekini	5 " 70 "

Dné 21. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 25 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 " 25 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " 50 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 " 60 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	147 " — "
Dunavske vravnave srečke 5%	130 " 50 "
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 " 65 "
Posojilo goriskega mesta	112 " — "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 90 "
Priporitetne obveznice državne železnice	223 " — "
" " južne železnice 3%	169 " 50 "
" " južne železnice 5%	131 " — "
" " dolenskih železnic 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	203 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 25 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	70 " — "
St. Genóis srečke, 40 gld.	71 " 50 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 " — "
Ljubljanske srečke	23 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	173 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3540 " — "
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	532 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	112 " 25 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	78 " — "
Montanska družba avstr. plan.	100 " 90 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	168 " — "
Papirnih rubljev 100	129 " 62 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanje za agur: pri šrebanjih, pri izšrebanju najmanjšega dobitka. Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilfstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoča visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavníc.